2024/627

7.3.2024 г.

ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/627 НА КОМИСИЯТА

от 18 декември 2023 година

относно проекта за актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на Гърция, обхващащ периода 2021—2030 г. и относно съответствието на мерките на Гърция с целта на Съюза за неутралност по отношение на климата и с гарантирането на напредък в областта на адаптирането към изменението на климата

(само текстът на гръцки език е автентичен)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([1]), и по-специално член 9, параграф 2 и член 14, параграф 6 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 ([2]), и по-специално член 7, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

Препоръка относно проекта на Гърция за актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата (НПЕК) на Гърция, обхващащ периода 2021—2030 г.

(1) Гърция представи своя проект на актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на 3 ноември 2023 г.

(2) Поради късното представяне на проекта на актуализирания национален план на Гърция в областта на енергетиката и климата Европейската комисия разполагаше с ограничено време, за да изготви своята оценка в срок, позволяващ настоящата препоръка да бъде приета шест месеца преди крайния срок за предаване на окончателните актуализирани национални планове в областта на енергетиката и климата, както се изисква в член 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

(3) В член 3 и приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1999 („Регламента за управлението“) се определят елементите, които трябва да бъдат включени в актуализираните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата. През декември 2022 г. Комисията прие насоки за държавите членки относно процеса и обхвата на изготвяне на проектите и окончателните актуализирани национални планове в областта на енергетиката и климата ([3]). В насоките са набелязани добри практики и са очертани последиците от неотдавнашните политически, правни и геополитически промени в политиките в областта на енергетиката и климата.

(4) Във връзка с плана REPowerEU ([4]) и като част от циклите на европейския семестър за 2022 г. и 2023 г. Комисията постави силен акцент върху свързаните с енергетиката и климата реформи и инвестиционни нужди на държавите членки, за да се укрепят енергийната сигурност и финансова достъпност чрез ускоряване на екологичния и справедлив преход. Това е отразено в докладите за Гърция за 2022 г. и 2023 г. ([5]) и в препоръките на Съвета към Гърция ([6]). Държавите членки следва да вземат предвид най-новите специфични за всяка държава препоръки в окончателните си актуализирани интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата.

([1]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1.
([3]) Известие на Комисията относно насоките за държавите членки за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г. (ОВ C 495, 29.12.2022 г., стр. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 609 final, SWD(2023) 608 final.
([6]) COM(2022) 609, Препоръка за препоръка на Съвета; COM(2023) 608 final, Препоръка за препоръка на Съвета

(5) Препоръките на Комисията по отношение на изпълнението на националните цели съгласно Регламента за разпределяне на усилията ([7]) (РРУ) се основават на вероятността държавите членки да спазят целите за 2030 г., като се вземат предвид правилата за използване на възможностите за гъвкавост съгласно РРУ.

(6) Препоръките на Комисията относно улавянето, използването и съхранението на въглерод (CCUS) имат за цел да се направи преглед на планираното внедряване на тези технологии на национално равнище, включително да се получи информация за годишните обеми на CO_2, които се планира да бъдат уловени до 2030 г., разделени по източници на уловения CO_2, идващ от инсталации, обхванати от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([8]), или от други източници, като биогенни източници или директно улавяне от въздуха; за планираната инфраструктура за транспортиране на CO_2; и за потенциалния вътрешен капацитет за съхранение на CO_2 и обемите за инжектиране на CO_2, които се планира да бъдат налични през 2030 г.

(7) Препоръките на Комисията относно изпълнението съгласно Регламент (ЕС) 2018/841 ([9]) (Регламента за земеползването, промените в земеползването и горското стопанство — „Регламент за ЗПЗГС“) се отнасят до изпълнението от страна на държавата членка на правилото „без дебит“ за периода 2021—2025 г. (период 1) и нейната национална цел за периода 2026—2030 г. (период 2), като се вземат предвид правилата, уреждащи използването на възможностите за гъвкавост, както е определено в посочения регламент. В препоръките на Комисията се взема предвид и фактът, че през период 1 всяко превишение на емисиите съгласно Регламента за ЗПЗГС ще бъде автоматично прехвърлено към разпределеното количество емисии съгласно РРУ.

(8) За да може адаптирането към изменението на климата да подпомогне по подходящ начин постигането на целите в областта на енергетиката и смекчаването на изменението на климата, от съществено значение е да се идентифицират потенциалните опасности, свързани с изменението на климата, както и да се анализират уязвимостите и рисковете, които могат да засегнат съответните области, население или сектори. В препоръките на Комисията относно адаптирането се разглежда степента, в която Гърция е включила в актуализирания си НПЕК цели за адаптиране, отчитащи климатичните рискове, които биха могли да попречат на Гърция да постигне общите и конкретните цели на Енергийния съюз. Управлението на водите при променящите се климатични условия изисква особено внимание поради рисковете от прекъсване на електроснабдяването, тъй като наводненията, високите температури и засушаванията оказват въздействие върху производството на енергия.

(9) Препоръките на Комисията по отношение на амбицията в областта на възобновяемата енергия се основават на формулата, определена в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999, която на свой ред се основава на обективни критерии, и на основните политики и мерки, които липсват в проекта на актуализирания НПЕК на Гърция, като идеята е да се даде възможност на Гърция да постигне своевременно и икономически ефективно своя национален принос към обвързващата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници от поне 42,5 % през 2030 г., която ще бъде увеличена на 45 % с колективни усилия съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ([10]) по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници. Препоръките на Комисията се основават и на приноса на Гърция към специфичните цели съгласно членове 15а, 22а, 23, 24 и 25 от посочената директива, както и на свързаните с тях политики и мерки за бързото ѝ транспониране и прилагане. Препоръките отразяват значението на разработването на всеобхватно дългосрочно планиране за внедряването на енергията от възобновяеми източници, и по-специално на вятърната енергия, за да се повиши видимостта за европейската производствена промишленост и операторите на мрежи в съответствие с европейския пакет за вятърната енергия ([11]).

([7]) Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26), изменен с Регламент (ЕС) 2023/857 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/842 за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и на Регламент (ЕС) 2018/1999 (ОВ L 111, 26.4.2023 г., стр. 1).

([8]) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

([9]) Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕС) 2023/839 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 по отношение на обхвата, опростяването на докладването и правилата за съответствие и определянето на целите на държавите членки за 2030 г., и на Регламент (ЕС) 2018/1999 по отношение на подобряването на мониторинга, докладването, проследяването на напредъка и прегледа (ОВ L 107, 21.4.2023 г., стр. 1).

([10]) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Съобщение относно европейския план за действие в областта на вятърната енергия, COM(2023) 669 final, 24.10.2023 г. и Съобщение относно постигането на амбициите на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници в морето, COM(2023) 668 final.

(10) Препоръките на Комисията по отношение на националния принос към енергийната ефективност се основават на член 4 от Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета ([12]) относно енергийната ефективност; както и на формулата в приложение I към посочената директива и на свързаните политики и мерки за нейното прилагане.

(11) В препоръките на Комисията се обръща специално внимание на общите и конкретните цели и приноса, както и на свързаните с тях политики и мерки за изпълнение на плана REPowerEU с оглед бързото прекратяване на зависимостта от руските изкопаеми горива. В тях са взети предвид извлечените поуки от прилагането на пакета „Да пестим газ за безпроблемна зима“ ([13]). Препоръките отразяват необходимостта от повишаване на устойчивостта на енергийната система с оглед на задълженията, произтичащи от Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета ([14]) за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета ([15]) относно сигурността на доставките на газ в съответствие с Препоръката на Комисията относно съхраняването на енергия ([16]).

(12) В препоръките на Комисията се взема предвид необходимостта от ускоряване на интеграцията на вътрешния енергиен пазар, за да се засилят възможностите за гъвкавост и да се повишат правата и защитата на потребителите. В препоръката на Комисията също така се отчита значението на оценката на броя на домакинствата в положение на енергийна бедност в съответствие с изискванията на член 3 от Регламент (ЕС) 2018/1999 и Препоръка (ЕС) 2023/2407 на Комисията ([17]).

(13) Препоръките на Комисията отразяват значението на осигуряването на достатъчно инвестиции в научни изследвания и иновации в областта на чистата енергия, за да се стимулира тяхното развитие и производственият капацитет в областта, включително подходящи политики и мерки за енергоемките отрасли и други производства, както и необходимостта от повишаване на квалификацията на работната сила в контекста на промишлеността с нулеви нетни емисии, за да се консолидира силна, конкурентоспособна и чиста икономика в рамките на Съюза.

(14) Препоръките на Комисията се основават на поетите в рамките на Парижкото споразумение ангажименти за постепенно намаляване на използването на изкопаеми горива, както и на значението на постепенното премахване на субсидиите за изкопаеми горива.

(15) Препоръките на Комисията относно нуждите от инвестиции следват нейната оценка за това дали проектът на актуализиран план съдържа общ преглед на нуждите от инвестиции за постигане на общите цели, конкретните цели и приноса за всички измерения на Енергийния съюз; дали в него се посочват източниците на финансиране, като се разграничава между частни и публични източници; и дали в него се определят инвестиции в съответствие с плана за възстановяване и устойчивост на Гърция, териториалните планове за справедлив преход на Гърция и специфичните за държавата препоръки за периода 2022—2023 г., отправени в рамките на европейския семестър; както и дали включва солидна макроикономическа оценка на планираните политики и мерки. НПЕК следва да осигури прозрачност и предвидимост на националните политики и мерки, за да се подкрепи инвестиционната сигурност.

(16) Препоръките на Комисията отразяват решаващото значение на провеждането на обширни регионални консултации, както и на приобщаващи консултации на ранен етап във връзка с плана, включително ефективно участие на обществеността с достатъчно информация и срокове, в съответствие с Орхуската конвенция ([18]).

([12]) Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (ОВ L 231, 20.9.2023 г., стр. 1).

([13]) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Да пестим газ за безпроблемна зима“, COM/2022/360 final.

([14]) Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 1).

([15]) Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

([16]) Препоръка на Комисията от 14 март 2023 година относно „Съхраняването на енергия — основа за декарбонизирана и сигурна енергийна система на ЕС“ (ОВ C 103, 20.3.2023 г., стр. 1).

([17]) Препоръка (ЕС) 2023/2407 на Комисията от 20 октомври 2023 г. относно енергийната бедност (ОВ L, 2023/2407, 23.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда от 25 юни 1998 г. („Орхуската конвенция“).

(17) Препоръките на Комисията относно справедливия преход отразяват оценката на това дали в плана на Гърция са определени достатъчно задълбочено съответните социални въздействия, въздействията върху заетостта и уменията, свързани с прехода в областта на климата и енергетиката, и дали са очертани подходящи съпътстващи политики и мерки за насърчаване на справедлив преход, като същевременно се допринася за насърчаването на правата на човека и равенството между половете.

(18) Препоръките на Комисията към Гърция се основават на оценката на проекта на нейния актуализиран НПЕК ([19]), която е публикувана заедно с настоящата препоръка.

(19) Гърция следва надлежно да вземе предвид настоящите препоръки при разработването на окончателния си актуализиран интегриран НПЕК, който трябва да бъде представен до 30 юни 2024 г.

Препоръки относно съответствието с целта на Съюза за неутралност по отношение на климата и с гарантирането на напредък в областта на адаптирането към изменението на климата

(20) В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1119 (Европейския закон за климата) Комисията има задължението да оценява съответствието на националните мерки с целта за неутралност по отношение на климата, както и с гарантирането на напредък в областта на адаптирането към изменението на климата. Комисията извърши оценка на съответствието на мерките на Гърция с тези цели ([20]). Представените по-долу препоръки са съставени въз основа на споменатата оценка. Гърция следва надлежно да вземе предвид настоящите препоръки и да предприеме последващи действия по тях в съответствие с Европейския закон за климата.

(21) За да се гарантира ефективността на стратегиите и плановете за адаптиране към изменението на климата, от съществено значение е да се установи по подходящ начин какви са потенциалните опасности, свързани с изменението на климата, които могат да засегнат определена област или сектор. Една надеждна оценка на риска е предварително условие за стратегическа и добре калибрирана политика за адаптиране. Тя следва да се основава на най-новите научни данни за климата и резултатите от стрес тестовете и да се актуализира редовно, за да се идентифицират най-уязвимите групи от населението, инфраструктурата и секторите, засегнати от изменението на климата. Необходимо е да се приложат мерки за адаптиране с цел подобряване на готовността и устойчивостта. Те могат да бъдат изготвени чрез маршрути за адаптация, в които се определя последователност от мерки за постигане на целта за адаптиране. Наблюдението и оценката на усилията за адаптиране са необходими за поддържане на отчетността и за подобряване на политиката за адаптиране. Финансирането на адаптирането може да се осигури чрез различни финансови инструменти на ЕС. Съображенията, свързани с устойчивостта спрямо изменението на климата, следва да бъдат поставени на преден план, когато държавите членки разработват своите национални планове в рамките на съответните фондове на ЕС. Не следва да има каквито и да е разходи, които да вредят на адаптирането, т.е. да увеличават уязвимостта на бенефициерите или на други лица.

(22) Най-уязвимите общности са тези с повишена вероятност да бъдат засегнати от изменението на климата. Неравномерната експозиция и уязвимост спрямо последиците от изменението на климата на различни региони и социално-икономически групи влошават съществуващите неравенства и уязвимост. Справедливата устойчивост следва да намали неравномерната тежест на климатичния риск и да гарантира справедливо разпределение на ползите от адаптирането. Способността на системите да се приспособяват към изменението на климата е ключова характеристика за избягване или смекчаване на потенциална вреда, за оползотворяване на възможности и за справяне с последиците. Физическите въздействия на изменението на климата се разрастват с по-бързи темпове от очакваното. Напредъкът по отношение на капацитета за адаптиране е необходим на всички равнища на управлението, както и в публичния и частния сектор, и изисква повишаване на осведомеността относно уязвимостта и рисковете. Частните заинтересовани страни са движещи сили на промяната, като предоставят информация, ресурси, капацитет и финансиране.

(23) Природосъобразните решения предлагат ефикасни и икономически ефективни възможности за адаптиране и смекчаване на изменението на климата, ако внедряването им се стимулира чрез стратегически рамки, политики и финансиране. Те могат да се изпълняват самостоятелно или да се интегрират в други мерки за адаптиране и смекчаване, съчетани с по-технологични или инфраструктурни решения. При изпълнението трябва да се отчитат сложността на екосистемите и прогнозираните последици от изменението на климата, местният контекст, свързаните интереси и ценности, както и социално-икономическите условия,

([19]) SWD(2023) 929.

([20]) Доклад за напредъка на действията на ЕС в областта на климата за 2023 г., COM(2023) 653 final, и Работен документ на службите на Комисията относно оценка на напредъка в областта на адаптирането към изменението на климата в отделните държави членки съгласно Европейския закон за климата, SWD(2023) 932.

ПРЕПОРЪЧВА НА ГЪРЦИЯ ДА ПРЕДПРИЕМЕ СЛЕДНИТЕ ДЕЙСТВИЯ:

ОТНОСНО ПРОЕКТА НА АКТУАЛИЗИРАНИЯ НАЦИОНАЛЕН ПЛАН В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА И КЛИМАТА СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2018/1999

1. Да допълни информацията относно съществуващите и планираните политики и мерки, включително в селското стопанство, които се очаква да допринесат за постигането на националната цел за парниковите газове съгласно РРУ. Да определи, ако е необходимо, допълнителни политики и мерки, като посочи ясно техния обхват, срокове и, когато е възможно, очаквано въздействие за намаляване на емисиите на парникови газове, включително за мерките в програмите за финансиране на Съюза, като например общата селскостопанска политика.

2. Да определи количеството на емисиите на CO_2, които могат да бъдат уловени годишно до 2030 г., включително източника. Да предостави подробна информация за начина на транспортиране на уловения CO_2.

3. Да определи конкретен маршрут за постигане на националната цел за ЗПЗГС, както е определена в Регламент (ЕС) 2018/841. Да предостави допълнителни подробности за планираните и действащите мерки, включително количествена оценка на тяхното очаквано въздействие, за да се гарантира, че поглъщанията на парникови газове в този сектор са ефективно съгласувани с целта на ЕС за 2030 г. за нетно поглъщане от -310 $MtCO_2$ еквивалент и със специфичната за държавата цел за поглъщане от -1154 $ktCO_2$ еквивалент, определена в Регламент (ЕС) 2018/841. Да предостави ясна информация по какъв начин публичните средства (както средствата на Съюза, включително по общата селскостопанска политика, така и държавните помощи) и частното финансиране чрез схеми за въглеродно земеделие се използват последователно и ефективно за постигане на националната цел за нетно поглъщане. Да предостави информация за състоянието и напредъка, който трябва да бъде постигнат, за да се гарантира подобряването до по-високи нива/специфични географски набори от данни за мониторинга, докладването и проверката, в съответствие с част 3 от приложение V към Регламент (ЕС) 2018/1999.

4. Да предостави допълнителен анализ относно съответните уязвимости и рискове, свързани с климата, по отношение на постигането на националните общи и конкретни цели и приноси, както и относно политиките и мерките в различните измерения на Енергийния съюз. Да очертае по-добре и да определи количествено връзката с конкретните цели и политики на Енергийния съюз, които политиките и мерките за адаптиране следва да подкрепят. Да обърне специално внимание на управлението на водите при променящите се климатични условия поради рискове от прекъсване на електроснабдяването, тъй като наводненията, високите температури и засушаванията оказват въздействие върху производството на енергия.

5. Да включи ориентировъчна крива с референтните стойности за 2025 г. и 2027 г., за да бъде постигнат националният принос на Гърция от 44 % към обвързващата цел на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници за 2030 г. съгласно член 4, буква а), точка 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

6. Да представи дългосрочен план за внедряване на технологии за енергия от възобновяеми източници през следващите 10 години с перспектива до 2040 г. Да включи ориентировъчна цел за иновативни технологии за енергия от възобновяеми източници до 2030 г. в съответствие с изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да включи конкретни цели, които да допринесат за постигането на ориентировъчните подцели по отношение на сградите и промишлеността за 2030 г., както и обвързващата подцел за възобновяеми горива от небиологичен произход (ВГНП) в промишлеността за 2030 г., в съответствие с изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да включи ориентировъчна цел за сектора на отоплението и охлаждането за постигане на допълнителните цели по приложение 1А към Директива (ЕС) 2018/2001, както е изменена, и ориентировъчната цел за районните отоплителни и охладителни системи за периода 2021—2030 г. Да посочи каква цел възнамерява да постигне Гърция в транспортния сектор чрез налагането на задължение за доставчиците на горива, включително чрез подцел за биогоривата от ново поколение и възобновяемите горива с небиологичен произход (RFNBO), като се гарантира спазването на минималното равнище на RFNBO през 2030 г.

7. Да продължи да разработва политики и мерки по начин, който дава възможност за своевременно и икономически ефективно постигане на националния принос на Гърция към обвързващата цел на Съюза за дял на енергията от възобновяеми източници от поне 42,5 % през 2030 г., с колективни усилия за увеличаването ѝ до 45 %. Да опише по-специално как планира да ускори издаването на разрешения в съответствие с разпоредбите, въведени с изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да опише как възнамерява да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници чрез използването на споразумения за закупуване на електроенергия от възобновяеми източници и гаранции за произход. Да доразвие мерките за осигуряване на благоприятна рамка за насърчаване на потреблението от собствено производство и енергийните общности, включително по отношение на конкретни количествени цели. Да предостави по-подробна информация по какъв начин възнамерява да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници и постепенното намаляване на използването на изкопаеми горива в сектора на отоплението и охлаждането в съответствие с изменената Директива (ЕС) 2018/2001, включително относно установяването на благоприятна рамка за увеличаване на интеграцията между електроенергийните и отоплителните и охладителните мрежи. Да включи сравними мерки за насърчаване на използването на водород в промишлеността и подготовка на ЕС за търговия с водород от възобновяеми източници.

8. Да включи оценка на вътрешното предлагане на горскостопанска биомаса за енергийни цели през периода 2021—2030 г. в съответствие със засилените критерии за устойчивост по член 29 от изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да включи оценка на съгласуваността на прогнозираното използване на горскостопанска биомаса за производство на енергия със задълженията на Гърция в съответствие с преразгледания Регламент за ЗПЗГС, особено за периода 2026—2030 г., заедно с националните мерки и политики, осигуряващи тази съгласуваност. Да разработи мерки за насърчаване на устойчивото производство на биометан, като се имат предвид профилът на потреблението на природен газ и съществуващата инфраструктура, използването на ферментационни продукти и приложенията на биогенен CO_2 в Гърция.

9. Да представи, доколкото е възможно, прогнозираните срокове на стъпките, водещи до приемането на законодателни и незаконодателни политики и мерки, насочени към транспониране и прилагане на разпоредбите на изменената Директива (ЕС) 2018/2001, по-специално за мерките, посочени в предходните точки.

10. Да включи национален принос към енергийната ефективност при крайното енергийно потребление към обвързващата цел на Съюза за крайното енергийно потребление за 2030 г. в съответствие с член 4 и приложение I към Директива (ЕС) 2023/1791 или равностоен на коригирания ориентировъчен национален принос, който Комисията ще представи на всяка държава членка до 1 март 2024 г. съгласно член 4, параграф 5 от посочената директива. Да включи националния принос към енергийната ефективност по отношение на първичното енергийно потребление в ориентировъчната цел на Съюза за първично енергийно потребление в съответствие с член 4 и приложение I към Директива (ЕС) 2023/1791. Да посочи размера на намалението на енергийното потребление, което трябва да бъде постигнато от всички публични органи, с разбивка по сектори, и разгънатата използваема застроена площ на отоплявaните и/или охлаждaните сгради, собственост на публични органи, които трябва да бъдат санирани годишно, или съответните годишни икономии на енергия, които трябва да бъдат осъществени. Да включи количеството на кумулативните икономии на енергия, които трябва да бъдат постигнати за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г., и обяснение на начина на определяне на годишния процент на икономии и базовото изчисление.

11. Да определи цялостни политики и мерки за постигане на националния принос за енергийна ефективност и да предостави по-конкретно информация за мерките за пестене на енергия, за да се гарантира осъществяването на необходимото количество кумулативни икономии на енергия при крайното потребление до 2030 г. Да определи солидни финансови програми за енергийна ефективност и схеми за финансова подкрепа, които са в състояние да мобилизират частни инвестиции и допълнително съфинансиране. Да предостави подробна информация за ролята на националния фонд за енергийна ефективност, определен в член 30 от Директива (ЕС) 2023/1791, в подпомагането на изпълнението на националните приноси за енергийна ефективност към целта на ЕС, включително използването на финансови инструменти в рамките на фонда.

12. Да включи актуализирани амбиции за осигуряване на декарбонизиран национален сграден фонд с висока енергийна ефективност и за преобразуване на съществуващите сгради в сгради с нулеви емисии до 2050 г., включително междинни етапи за 2030 г. и 2040 г., както и сравнение на тези етапни цели с най-новата дългосрочна стратегия за саниране. Да включи повече информация за свързаните с това мерки за сградите и да представи очакваното им въздействие върху икономиите на енергия.

13. Да повиши устойчивостта на енергийната си система, като определи ясни цели и мерки за справяне с ограничения и прекъсвания на доставките и предложи политики и мерки, които да интегрират необходимостта от адаптиране към изменението на климата в енергийната система. Да оцени адекватността на нефтената инфраструктура (рафинерия, запаси от нефт) с оглед на очаквания спад в търсенето на нефт и преминаването към по-нисковъглеродни алтернативи.

14. Да предложи ясни общи и конкретни цели за отговор на търсенето за подобряване на гъвкавостта на енергийната система с оглед на оценката на нуждите от гъвкавост и да опише конкретни мерки за улесняване на интеграцията на енергийната система в контекста на член 20а от изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да разработи начини, по които мерките, очертани в проекта на актуализирания НПЕК, могат да допринесат за развитието на по-конкурентни енергийни пазари на дребно и да засилят овластяването на потребителите на пазара на дребно.

15. Да допълни подхода относно енергийната бедност, като предостави допълнителни подробности относно съществуващите и потенциалните мерки за справяне с енергийната бедност и относно определените финансови ресурси от гледна точка както на социалната политика (финансова достъпност), така и на структурните енергийни мерки, особено по отношение на достъпа до енергийна ефективност, саниране на сгради и енергия от възобновяеми източници, като вземе предвид Препоръка (ЕС) 2023/2407 относно енергийната бедност. Да обясни как се предвижда мерките за енергийна ефективност, използвани в рамките на Схемата за задължения за енергийна ефективност за намаляване на енергийната бедност, да бъдат внедрени в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1999.

16. Да изясни допълнително националните цели в областта на научните изследвания, иновациите и конкурентоспособността с оглед внедряване на чисти технологии, като установи сценарий за емисиите за 2030 г. и 2050 г. за подпомагане на декарбонизацията на промишлеността и насърчаване на прехода на предприятията към кръгова икономика с нулеви нетни емисии. Да предложи политики и мерки за насърчаване на разработването на проекти с нулеви нетни емисии, включително такива, които са от значение за енергоемките отрасли. Да опише предвидима и опростена регулаторна рамка за процедурите за издаване на разрешителни и по какъв начин ще бъде опростен достъпът до национално финансиране, когато е необходимо. Да предостави подробни политики и мерки за цифровизация на енергийната система, развитие на уменията, свързани с чистата енергия, и улесняване на отворената търговия за гъвкави и устойчиви вериги за доставка на ключови компоненти и оборудване с нулеви нетни емисии.

17. Да конкретизира реформите и мерките за мобилизиране на частните инвестиции, необходими за постигане на целите в областта на енергетиката и климата. Да предостави цялостен и последователен преглед на нуждите от публични и частни инвестиции като цяло и по сектори. Да допълни подхода от горе надолу за цялата икономика с оценка от долу нагоре за всеки конкретен проект с оглед на петте измерения на Енергийния съюз. Да включи разбивка на общите инвестиционни нужди с допълнителна информация относно източниците на финансиране на национално и регионално равнище и на равнището на ЕС, както и относно частните финансови източници, които трябва да бъдат мобилизирани. Да добави кратко описание на вида на схемата за финансова подкрепа, избрана за изпълнение на политиките и мерките, които се финансират от публичния бюджет, финансиране от Съюза, и използването на инструменти за смесено финансиране, като се използват безвъзмездни средства, заеми, техническа помощ и публични гаранции, включително ролята на националните насърчителни банки в съответните схеми и/или по какъв начин се мобилизира частно финансиране. Да разгледа също така икономически ефективното прехвърляне на емисии към други държави членки в съответствие с РРУ като източник на финансиране. Да предостави солидна оценка на макроикономическото въздействие на планираните политики и мерки.

18. Да обясни подробно как и в какъв срок Гърция възнамерява да премахне постепенно субсидиите за изкопаеми горива. Да обясни по-подробно по какъв начин Гърция планира да премахне постепенно използването на твърди изкопаеми горива за производство на електроенергия, като изясни свързаните с това ангажименти и мерки.

19. Да опише по-подробно аналитичната основа, като предостави прогнози в рамките на планираните политики и мерки за това как ще се развива енергийната система с перспектива до 2040 г.

20. Да предостави подробна информация за социалните последици, последиците за заетостта и уменията или други въздействия върху разпределението, дължащи се на прехода в областта на климата и енергетиката, както и за планираните цели, политики и мерки в подкрепа на справедливия преход, включително на островите. Да посочи формата на подкрепа, въздействието на инициативите, целевите групи и заделените ресурси, като вземе предвид препоръката на Съвета относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата ([21]). Да осигури съответствие между сроковете за постепенно преустановяване на използването на въглища и закриването на захранвани с лигнитни въглища електроцентрали, посочени в териториалните планове за справедлив преход и окончателния актуализиран НПЕК. Да включи, доколкото е възможно, повече елементи, които да осигурят адекватна аналитична основа за изготвянето на бъдещ социален план за климата в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета ([22]), включително указания за това как да се оценят предизвикателствата и социалните въздействия върху най-уязвимите от системата за търговия с квоти за емисии за изгарянето на горива в сградите, автомобилния транспорт и допълнителни сектори, както и да се определят потенциалните бенефициери и съответната политическа рамка. Да обясни по какъв начин политическата рамка, определена в НПЕК, ще допринесе за изготвянето на социален план за климата на Гърция и как ще бъде осигурена съгласуваност между двата плана.

21. Да осигури приобщаващо участие на обществеността в разумни срокове и широко участие на местните органи и гражданското общество в изготвянето на плана. Да предостави ясен преглед на начина, по който процесът на консултация ще даде възможност за широко обществено участие на всички съответни органи, граждани и заинтересовани страни, включително социалните партньори, в изготвянето както на проекта, така и на окончателния актуализиран план. Да представи обобщение на мненията, изразени от различните участници, и обобщение на начина, по който в плана са включени мненията, изразени по време на консултациите.

22. Да засили регионалното сътрудничество със съседните държави членки като част от Групата на високо равнище за енергийна свързаност в Централна и Югоизточна Европа (CESEC) с цел по-нататъшно интегриране на общите предизвикателства и общите цели за взаимосвързаност, енергия от възобновяеми източници и вътрешен пазар. Да опише по какъв начин Гърция планира да създаде рамка за сътрудничество с други държави членки до 2025 г. в съответствие с член 9 от Директива (ЕС) 2023/2413. Да продължи усилията за подписване на двете необходими двустранни споразумения за солидарност, гарантиращи сигурността на доставките на газ, със съседните държави (България и Италия).

([21]) Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 35).

([22]) Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1).

ОТНОСНО СЪОТВЕТСТВИЕТО НА НАЦИОНАЛНИТЕ МЕРКИ С ЦЕЛТА ЗА НЕУТРАЛНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА КЛИМАТА, КАКТО И С ГАРАНТИРАНЕТО НА НАПРЕДЪК В ОБЛАСТТА НА АДАПТИРАНЕТО СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1119

1. Да извърши оценка на съответните уязвимости и рискове, свързани с горещи вълни, наводнения, засушавания. Да изготви цялостна оценка на рисковете и уязвимостта, като обърне специално внимание, наред с другото, на селското стопанство, управлението на водите и горското стопанство. Да осигури напредък в прилагането на мерките за адаптиране. Да гарантира, че политиките за адаптиране се наблюдават и оценяват систематично и редовно, а резултатите се отразяват в последващото преразглеждане на политиките и тяхното прилагане. Да отдаде по-голям приоритет на съображенията относно устойчивостта спрямо изменението на климата при използването на подкрепата от програмите за финансиране на Съюза, като например общата селскостопанска политика, финансирането по линия на политиката на сближаване и други съответни средства на ЕС. Средствата на Съюза следва да се изразходват по такъв начин, че да повишават устойчивостта спрямо изменението на климата и да не увеличават уязвимостта (т.е. да не се нанасят значителни вреди на адаптирането).

2. Да ангажира групите заинтересовани страни, които са особено уязвими за въздействията, дължащи се на изменението на климата, в разработването и прилагането на политиката за адаптиране в Гърция. Да подобри координацията между различните равнища на управление (национално/регионално/местно) с цел съгласуване на инструментите за планиране и подпомагане на координираните интервенции, насочени към „системна“ трансформация. Да включи социалните партньори и заинтересованите страни от частния сектор в разработването и изпълнението на политиките и инвестициите. Да документира процесите и резултатите от съответните консултации.

3. Да насърчава природосъобразните решения и основаващото се на екосистемите адаптиране в националните стратегии, политики и планове и да осигурява инвестиции за тяхното внедряване.

Съставено в Брюксел на 18 декември 2023 година.

За Комисията
Kadri SIMSON
Член на Комисията